

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2023

Latvian

Higher Level

Note to teachers and students on the use of published marking schemes

Marking schemes published by the State Examinations Commission are not intended to be standalone documents. They are an essential resource for examiners who receive training in the correct interpretation and application of the scheme. This training involves, among other things, marking samples of student work and discussing the marks awarded, so as to clarify the correct application of the scheme. The work of examiners is subsequently monitored by Advising Examiners to ensure consistent and accurate application of the marking scheme. This process is overseen by the Chief Examiner, usually assisted by a Chief Advising Examiner. The Chief Examiner is the final authority regarding whether or not the marking scheme has been correctly applied to any piece of candidate work.

Marking schemes are working documents. While a draft marking scheme is prepared in advance of the examination, the scheme is not finalised until examiners have applied it to candidates' work and the feedback from all examiners has been collated and considered in light of the full range of responses of candidates, the overall level of difficulty of the examination and the need to maintain consistency in standards from year to year. This published document contains the finalised scheme, as it was applied to all candidates' work.

In the case of marking schemes that include model solutions or answers, it should be noted that these are not intended to be exhaustive. Variations and alternatives may also be acceptable. Examiners must consider all answers on their merits, and will have consulted with their Advising Examiners when in doubt.

Future Marking Schemes

Assumptions about future marking schemes on the basis of past schemes should be avoided. While the underlying assessment principles remain the same, the details of the marking of a particular type of question may change in the context of the contribution of that question to the overall examination in a given year. The Chief Examiner in any given year has the responsibility to determine how best to ensure the fair and accurate assessment of candidates' work and to ensure consistency in the standard of the assessment from year to year. Accordingly, aspects of the structure, detail and application of the marking scheme for a particular examination are subject to change from one year to the next without notice.

Atbildiet uz visiem jautājumiem, izvairoties no burtiskas teksta frāžu vai teikumu pārrakstīšanas!

I daļa

(30 punkti)

Atbildiet uz jautājumiem!

1. Izskaidrojiet vārdu savienojumus un frāzes!

- a) uzvarētāju domāšana - mērķtiecība, drosme, attieksme, kas palīdz uzvarēt
- b) saliedēt komandu –vienot
- c) pazust tulkojumā – nesaprast, pārprast
- d) jāizveido identitāte, kas ļaus iet cauri ugunij - īpašību kopums, kurš regulāri palīdz paveikt lielas lietas, pārvarēt grūtības un izaicinājumus
- e) panākumu atslēga – krietni cilvēki - strādīgi, mērķtiecīgi cilvēki ar augstu darba ētiku veicina, spēj sasniegt labus rezultātus, mērķus. (5 × 1 punkti)

2. Par kādu izrādi, kad un kur Bobs Hārtlijs runā un kuram šajā izrādē ir galvenā loma un kāds ir mērķis? (5)

Bobs Hārtlijs runā par Latvijas hokeja izlases dalību 2017.gada Pasaules hokeja čempionātā Ķelnē, kurā galvenā, svarīgākā, nozīmīgākā loma ir izlases hokejistiem, jo “viņi ir tie, kuri gūs vārtus, bloķēs metienus, trieks bortā pretinieku”. Hokejistu mērķis ir cīnīties par uzvaru katrā spēlē, cīnīties par augstākā kaluma medaļām. Vārds zaudēt nav B.Hārtlija leksikā.

3. Raksturojiet B.Hārtlija personību, argumentējot ar faktiem no teksta! (5)

B. Hārtlijs ir pieredzējis, mērķtiecīgs treneris, kuram patīk jauni izaicinājumi, palīdzēt attīstīt talantus, sasniegt augstus rezultātus. Radošs, zinošs profesionālis, apgūst jaunas metodes, vada seminārus, dalās ar savām zināšanām un pieredzi.

B. Hārtlijam piemīt augsta darba ētika, skaidras vērtības, kuras viņš nodod arī spēlētājiem. Viņam ir labas komunikācijas, komandas saliedēšanas spējas. Izturas pret spēlētājiem ar cieņu, kā “pret karaļiem”, izrāda interesi par katru kā personību, par viņu ģimenēm. B. Hārtlijs smagi strādā, ir piemērs citiem.

4. Kā B. Hārtlijs raksturo Latvijas izlases spēlētāju resursus un kāpēc “ar vienu triku meistarību komanda neizcīna titulu”? (5)

Latvijas spēlētāju resursi ir ierobežoti, neliela valsts, maz iedzīvotāju, “mums nebūs simtiem spēlētāju, no kuriem izvēlēties labākos”, tādēļ B.Hārtlijs komandā aicina tos, kas ir motivēti, mērķtiecīgi, gatavi strādāt komandā, jo ierobežotu spēlētāju resursu situācijā viens spēlētājs nevar

uzvarēt spēles, spēcīgus pretiniekus. Vienīgais veids, ka uzvarēt ir komandas darbs, kurā visi strādā kā profesionāļi. Komanda ir mēs, nevis viņš.

5. "Hokejs netiek spēlēts tikai uz ledus, bet arī ģērbtuvēs," apgalvo B.Hārtlijs. Ko treneris sagaida no spēlētājiem gan laukumā, gan ģērbtuvēs? (5)

Gan laukumā, gan ģērbtuvē treneris sagaida no spēlētājiem maksimālu koncentrēšanos, pozitīvu attieksmi gan laukumā, gan ģērbtuvēs. Spēlētāji, kuriem nav pozitīvas attieksmes, uz ķelni netika ņemti.

B. Hārtlijs sagaida, ka katrs spēlētājs pievērs uzmanību visām spēles niansēm, ka spēlētāji komunicē, atbalsta, uzmundrina, motivē cits citu gan laukumā, gan ārpus laukuma.

B. Hartlijs uzskata, ka Latvijas hokejisti ir pārāk klusi. Kur spēlētājs liks ripu, ja viņš to izcīnīs? Viņš nezina, ja viņam to nepateiks viņa komandas biedri. Komunikācijas trūkums var maksāt uzvaru.

Treneris lielu nozīmi piešķir spēlētāju vietām ģērbtuvē, lai uzturētu pozitīvu gaisotni. Ģērbtuvē ir plakāts ar komandas vērtībām, un tās tiek atkārtotas ik dienas.

6. Skaidrojiet Boba Hārlija apgalvojumu "Vienkārši labi ir izcilības pretinieks. Ja tu pieņem viduvējību kā sava darba kvalitātes mēru, tu atsakies no izcilības"! Cik lielā mērā jūs tam piekrītat vai nepiekrītat? (5)

B. Hārtlijs aicina spēlētājus darīt savu darbu maksimāli labi ar pilnu atdevi, jo tikai tā var sasniegt augstākās virsotnes, lielas uzvaras ne tikai sportā, bet arī dzīvē: skolā, darbā un visās dzīves jomās. Nevērīga, pavirša attieksme, vienaldzība neveicina attīstību, progresu, sasniegumus, tā ir arī necieņa pret draugiem, kolēģiem, komandas biedriem – līdzcilvēkiem. Izcilība sasniegšanai mērķtiecīgi, rūpīgi strādājot.

II daļa

(30 punkti)

Izsakiet savu viedokli par šo apgalvojumu! (100 - 150 vārdu)

"Krietnam darbam jāsākas no manis."

Mēs katrs pats esam panākumu atslēga, nevis kāds cits, kāds no malas. Lai sasniegtu labus rezultātus, virsotnes visās dzīves jomās, pirmkārt, mums pašiem jādara maksimālais, jābūt par paraugu, piemēru, iedvesmas avotu citiem. Jāciena līdzcilvēki, jābūt augstai darba ētikai. Jādomā, jāmacās, jādara, jārīkojas, jābūt atbildīgam, sociāli aktīvam, nav jāgaida, ka manā vietā darīs citi.

Uzrakstiet pārspriedumu par vienu no tēmām! (ne mazāk kā 300 vārdu)

1. "Personības, ar kurām lepojamies un kuras nes Latvijas vārdu pasaulē."

Skolēns raksta par Latvijā pazīstamām personībām – mūziķiem, māksliniekiem, sportistiem, kultūras un politikas darbiniekiem – , kuri nes Latvijas vārdu pasaulē, sniedzot konkrētus piemērus par šo cilvēku veikumu, sasniegumiem, raksturojot gan šīs personības, gan to, kādu pienesumu tas dod Latvijas atpazīstamībai pasaulē.

vai

2. "Ir katram roka jāpieliek, lai lielais darbs uz priekšu iet." (Rainis)

Skolēns domrakstā atklāj savu, līdzcilvēku, pazīstamu cilvēku, biedrības, sabiedrības, tautas, nācijas pieredzi kādā kopdarbā, komandas darbā, projektā, atklājot, raksturojot dalībnieku iesaistes, līdzdalības, atbildības, pienākumu nozīmi kopīgā mērķa, rezultāta sasniegšanā. Ko tas prasa no cilvēkiem gan fiziski, gan emocionāli.

